

چون یادداشت‌های وقایع سالهای مشروطیت ایران که مرحوم دکتر حسین کمال در حواشی صفحات تقویم بخط خود نوشته بود از لحاظ صحت در ثبت روزانه و تاریخ دقیق مورد توجه وقایع نگاران و تاریخ نویسان قرار گرفته است از ما خواستند که دو ورق از آن تقویم نیز بعنوان سند مشهود و شیوه نگارش آن مرحوم کلیشه شود که عندالحاجه حجت باشد.
«کوه»

وقایع مهم سال دوم مشروطیت ۱۳۲۵ قمری

دنباله شماره چهارم سال سوم

ژوئیه گاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی

یکشنبه ۱۶ ذی‌قعدة ۱۳۲۵ = ۶ دی ۱۳۸۶ = ۲۳ دسامبر ۱۹۰۷ میلادی

سعدالدوله سفارت هلند متحصن شد.

جهت مهر کردن قرآن و تسلیم شدن شاه ظاهراً این شد اولاً آقا بالاخان سردار افخم را بانظامنامه اساسی فرستادند نجف که آقایان پاسخ آن را بدهند، برعکس صریحاً نوشتند که مخالفت با آن حرام است ثانیاً شورش تمام ولایات و عزل شاه و تعیین شاه جدید - ثالثاً جمعیت مردم با حربه و تفنگ در مجلس و مستعد دفاع شدن طهران.

دوشنبه ۱۷ ذی‌قعدة ۱۳۲۵ = ۷ دی ۱۳۸۶ = ۲۳ دسامبر ۱۹۰۷ میلادی

وزراء آمدند تکالیف مجلس را قبول کردند بقول شاه قرآن مهر کرده و سعدالدوله اخراج و مقصدین تنبیه میشوند.

شب در خانه مقتدر نظام تفنگی بسمت آقا سید محمد مجتهد انداختند و آن شخص را

در این کتاب که در این شهر از سال ۱۳۲۷ تا ۱۳۲۸
 در این شهر از سال ۱۳۲۷ تا ۱۳۲۸
 در این شهر از سال ۱۳۲۷ تا ۱۳۲۸

در این کتاب که در این شهر از سال ۱۳۲۷ تا ۱۳۲۸
 در این شهر از سال ۱۳۲۷ تا ۱۳۲۸
 در این شهر از سال ۱۳۲۷ تا ۱۳۲۸

در این کتاب که در این شهر از سال ۱۳۲۷ تا ۱۳۲۸
 در این شهر از سال ۱۳۲۷ تا ۱۳۲۸
 در این شهر از سال ۱۳۲۷ تا ۱۳۲۸

شماره	شرح	مقدار	قیمت	مجموع	ذمه	عطار
۱	بسته است سفوفات در سنگین و بنیم سوختی	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳	۱۳
۲	سوز و بیگانه سفوفات و کما رت اور و در سفوفات	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴	۱۴
۳	و بنا نهادن و امور کل و سفوفات ابتدای کار با	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵	۱۵
۴	اور و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶	۱۶
۵	داون و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷	۱۷
۶	بسته است سفوفات در سنگین و بنیم سوختی	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸	۱۸
۷	سوز و بیگانه سفوفات و کما رت اور و در سفوفات	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹	۱۹
۸	و بنا نهادن و امور کل و سفوفات ابتدای کار با	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰	۲۰
۹	اور و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱	۲۱
۱۰	داون و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲	۲۲
۱۱	بسته است سفوفات در سنگین و بنیم سوختی	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳	۲۳
۱۲	سوز و بیگانه سفوفات و کما رت اور و در سفوفات	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴	۲۴
۱۳	و بنا نهادن و امور کل و سفوفات ابتدای کار با	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵	۲۵
۱۴	اور و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶	۲۶
۱۵	داون و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷	۲۷
۱۶	بسته است سفوفات در سنگین و بنیم سوختی	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸	۲۸
۱۷	سوز و بیگانه سفوفات و کما رت اور و در سفوفات	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹	۲۹
۱۸	و بنا نهادن و امور کل و سفوفات ابتدای کار با	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰	۳۰
۱۹	اور و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۳۱	۳۱	۳۱	۳۱	۳۱
۲۰	داون و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۳۲	۳۲	۳۲	۳۲	۳۲
۲۱	بسته است سفوفات در سنگین و بنیم سوختی	۳۳	۳۳	۳۳	۳۳	۳۳
۲۲	سوز و بیگانه سفوفات و کما رت اور و در سفوفات	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴	۳۴
۲۳	و بنا نهادن و امور کل و سفوفات ابتدای کار با	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵	۳۵
۲۴	اور و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۳۶	۳۶	۳۶	۳۶	۳۶
۲۵	داون و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۳۷	۳۷	۳۷	۳۷	۳۷
۲۶	بسته است سفوفات در سنگین و بنیم سوختی	۳۸	۳۸	۳۸	۳۸	۳۸
۲۷	سوز و بیگانه سفوفات و کما رت اور و در سفوفات	۳۹	۳۹	۳۹	۳۹	۳۹
۲۸	و بنا نهادن و امور کل و سفوفات ابتدای کار با	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰	۴۰
۲۹	اور و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۴۱	۴۱	۴۱	۴۱	۴۱
۳۰	داون و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۴۲	۴۲	۴۲	۴۲	۴۲
۳۱	بسته است سفوفات در سنگین و بنیم سوختی	۴۳	۴۳	۴۳	۴۳	۴۳
۳۲	سوز و بیگانه سفوفات و کما رت اور و در سفوفات	۴۴	۴۴	۴۴	۴۴	۴۴
۳۳	و بنا نهادن و امور کل و سفوفات ابتدای کار با	۴۵	۴۵	۴۵	۴۵	۴۵
۳۴	اور و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۴۶	۴۶	۴۶	۴۶	۴۶
۳۵	داون و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۴۷	۴۷	۴۷	۴۷	۴۷
۳۶	بسته است سفوفات در سنگین و بنیم سوختی	۴۸	۴۸	۴۸	۴۸	۴۸
۳۷	سوز و بیگانه سفوفات و کما رت اور و در سفوفات	۴۹	۴۹	۴۹	۴۹	۴۹
۳۸	و بنا نهادن و امور کل و سفوفات ابتدای کار با	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰	۵۰
۳۹	اور و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۵۱	۵۱	۵۱	۵۱	۵۱
۴۰	داون و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۵۲	۵۲	۵۲	۵۲	۵۲
۴۱	بسته است سفوفات در سنگین و بنیم سوختی	۵۳	۵۳	۵۳	۵۳	۵۳
۴۲	سوز و بیگانه سفوفات و کما رت اور و در سفوفات	۵۴	۵۴	۵۴	۵۴	۵۴
۴۳	و بنا نهادن و امور کل و سفوفات ابتدای کار با	۵۵	۵۵	۵۵	۵۵	۵۵
۴۴	اور و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۵۶	۵۶	۵۶	۵۶	۵۶
۴۵	داون و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۵۷	۵۷	۵۷	۵۷	۵۷
۴۶	بسته است سفوفات در سنگین و بنیم سوختی	۵۸	۵۸	۵۸	۵۸	۵۸
۴۷	سوز و بیگانه سفوفات و کما رت اور و در سفوفات	۵۹	۵۹	۵۹	۵۹	۵۹
۴۸	و بنا نهادن و امور کل و سفوفات ابتدای کار با	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰	۶۰
۴۹	اور و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۶۱	۶۱	۶۱	۶۱	۶۱
۵۰	داون و در سفوفات سوختی و سفوفات سوختی	۶۲	۶۲	۶۲	۶۲	۶۲

از تاریخ یکشنبه ۱۶ ذی قعدة ۱۳۲۵

Handwritten marginal notes on the right side of the page, providing additional details or corrections related to the calendar and astronomical data.

Arabic text at the top of the page, possibly serving as a preface or header for the calendar section.

مواعيد زوابع (Days of the week and months) section including dates for various events or astronomical observations.

روز	تاریخ	موضع شمس	زحل	شنبه	مریخ	زهرة	عطارد	کواکب	انوار
۱	۱۵	دوازدهم	۲۲	دوازدهم	۳۵	۱۰	۱۰	دوازدهم	۱۳۲۵
۲	۱۶	۱۳	۲۱	۱۱	۳۴	۹	۹	۱۱	دوازدهم
۳	۱۷	۱۴	۲۰	۱۰	۳۳	۸	۸	۱۰	دوازدهم
۴	۱۸	۱۵	۱۹	۹	۳۲	۷	۷	۹	دوازدهم
۵	۱۹	۱۶	۱۸	۸	۳۱	۶	۶	۸	دوازدهم
۶	۲۰	۱۷	۱۷	۷	۳۰	۵	۵	۷	دوازدهم
۷	۲۱	۱۸	۱۶	۶	۲۹	۴	۴	۶	دوازدهم
۸	۲۲	۱۹	۱۵	۵	۲۸	۳	۳	۵	دوازدهم
۹	۲۳	۲۰	۱۴	۴	۲۷	۲	۲	۴	دوازدهم
۱۰	۲۴	۲۱	۱۳	۳	۲۶	۱	۱	۳	دوازدهم
۱۱	۲۵	۲۲	۱۲	۲	۲۵	۰	۰	۲	دوازدهم
۱۲	۲۶	۲۳	۱۱	۱	۲۴	۰	۰	۱	دوازدهم
۱۳	۲۷	۲۴	۱۰	۰	۲۳	۰	۰	۰	دوازدهم
۱۴	۲۸	۲۵	۹	۰	۲۲	۰	۰	۰	دوازدهم
۱۵	۲۹	۲۶	۸	۰	۲۱	۰	۰	۰	دوازدهم
۱۶	۳۰	۲۷	۷	۰	۲۰	۰	۰	۰	دوازدهم
۱۷	۳۱	۲۸	۶	۰	۱۹	۰	۰	۰	دوازدهم

گرفتند بعد از اثبات نقضیه رهانمودند و مجدداً شاه باز قاطرچی‌ها را جمع کرد در صورتیکه بای قرآن مهر کرده.

چهارشنبه ۱۹ ذی‌قعدة ۱۳۲۵ = ۹ دی ۱۲۸۶ = ۲۵ دسامبر ۱۹۰۷ میلادی.

شیخ فضل‌الله با کلیه اتباعش رفتند بمدرسه مروی و کسبه را دعوت کردند.

پنجشنبه ۲۰ ذی‌قعدة ۱۳۲۵ = ۱۰ دی ۱۲۸۶ = ۲۶ دسامبر ۱۹۰۷ میلادی.

کسبه بمدرسه مروی رفتند لهذا حضرات تعریف از مجلس و وکلاء نمودند.

جمعه ۲۱ ذی‌قعدة ۱۳۲۵ = ۱۱ دی ۱۲۸۶ = ۲۷ دسامبر ۱۹۰۷ میلادی.

اطراف شیخ فضل‌الله را در مسجد مروی سر باز گذاشتند و مانع از ورود با حربه هستند و چند نفر از لوطی‌ها را گرفتند - مجاهدین قزوین با کمال شکوه وارد طهران شدند - مجاهدین قم هم وارد شدند.

سه‌شنبه ۲۵ ذی‌قعدة ۱۳۲۵ = ۱۵ دیماه ۱۲۸۶ = ۳۱ دسامبر ۱۹۰۷ میلادی.

از حرکات و رفتار شاه آثار طفره و تعال آشکار است و گویا باز بعد از قسم در تهنیه تدارک است، لهذا رفته رفته باز ملت در گفتگو و قال و قیل است.

چهارشنبه ۲۶ ذی‌قعدة ۱۳۲۵ = ۱۶ دیماه ۱۲۸۶ = ۱ ژانویه ۱۹۰۸ میلادی.

بهاء‌الواعظین را دوسه نفر باقمه زدند و مجروحش کردند. بواسطه صدمه‌ای که به بهاء‌الواعظین زدند دوباره انجمن‌ها اجتماع کرده مطالبه تنبیه مفسدین را مینمایند. سر باز گذاشتن دور مسجد مروی تماماً خدعه بوده، الواطها و اشرار تماماً رفتند و علماء را دولتی‌ها محترماً از مسجد مروی بمخانه‌هایشان بردند - شیخ فضل‌الله و سایر آخوندها و سیدعلسی و غیره و غیره را دولتی‌ها بردند بمنزلشان. آنها هم در کمال وقاحت بدون اینکه بروی خود بیاورند چه افتضاحی کردند و چه رسوائی نمودند و چگونه مفتضح داخله و خارجه شدند، شیرینی آورده و تبریک گفتند که الحمد لله المقضی المرام شدیم، در صورتیکه غیر از وضع تهران چندین تلگراف تبعید شیخ فضل‌الله و حرمت تصرف با مورات شیخ از نجف اشرف از طرف آقای آخوند ملا محمد کاظم و حاجی میرزا حسین و سید عبدالله آمده است.

پنجشنبه ۲۷ ذی‌قعدة ۱۳۲۵ = ۱۷ دی ۱۲۸۶ = ۲ ژانویه ۱۹۰۸ میلادی.

رضا بالا معتقد دیوان متعهد شد که تمام الواط و اوباش و قاطرچیها را دستگیر نماید، لهذا رئیس نظمییه شد و هر شبه بقول خودش مجدداً مشغول شب‌گردی و گرفتن آنهاست.

چهارشنبه ۳ ذی‌حجة الحرام ۱۳۲۵ = ۲۳ دیماه ۱۲۸۶ = ۸ ژانویه ۱۹۰۸ میلادی.

شب چهارشنبه هشت نفر ترك کلاه پاپاخ بمنزل ارباب فریدون (جهانبان) رفته بیچاره هر چه گریه و زاری کرده و پول داده بخرچشان نرفته گفتند باید تنبیه شوی و بینوا را باقمه چندین زخم منکر زده که هلاک شد وزن او را نیز مجروح نمودند بدون اینکه دست پول و

جوهرات بزنند در صورتیکه قراولخانه پنجاه قدمی منزل ارباب فریدون بوده.

چهارشنبه ۳ ذیحجه ۱۳۲۵ = ۲۳ دیماه ۱۲۸۶ = ۸ ژانویه ۱۹۰۸ میلادی.
چهار نفر بانردبام آمده‌اند منزل مشیرالدوله ولی آنها بیدار شده بضرب تفنگ آنها را زد کرده‌اند تا بعد چه شود.

شنبه ۶ ذیحجه ۱۳۲۵ = ۲۶ دی ۱۲۸۶ = ۱۱ ژانویه ۱۹۰۸ میلادی.
کاغذها بدیوار چسبیده میشود، خطاب به حاجی امین‌الضرب و ارباب جمشید که وصیت خود را بنمایند تا پنجروز دیگر پیش فریدون بیروید.

دوشنبه ۸ ذیحجه ۱۳۲۵ = ۲۸ دیماه ۱۲۸۶ = ۱۳ ژانویه ۱۹۰۸ میلادی.
معتضد دیوان رئیس نظمیه‌صنیع حضرت را شبانه در لباس زنانه پیدا کرده گرفتار نمود و حبس کرده است.

سه شنبه ۹ ذیحجه ۱۳۲۵ = ۲۹ دیماه ۱۲۸۶ = ۱۴ ژانویه ۱۹۰۸ میلادی.
سالارالدوله و رحیم خان را مجلس از تنبیه معاف کرد.

چهارشنبه دهم ذیحجه ۱۳۲۵ = ۳۰ دیماه ۱۲۸۶ = ۱۵ ژانویه ۱۹۰۸ میلادی.
اگرچه شاه تلگرافات عدیده بسرحد عثمانی کرده و اغلب ایلات را حکم بحرکت به سرحد داده ولی رفته رفته تمام نقاط سرحده خشوش شده. سفیر عثمانی در کمال دوستی است ولی در سرحد توپخانه عثمانی است.

دوشنبه ۱۵ ذیحجه ۱۳۲۵ = ۵ بهمن ماه ۱۲۸۶ = ۲۰ ژانویه ۱۹۰۸ میلادی.
از قرار معلوم جمعی از اشرار توپخانه بخانه ظفر السلطنه وزیر جنگ متحصن شده‌اند.

یادداشت‌های نیمه اول ماه ذی حجه الحرام ۱۳۲۵

از پنجم ماه شایعه برگشت عضدالملک و شماع السلطنه در بین مردم افتاده چند مجلس در خانه آقا سید عبدالله نموده و کاملاً صلح شد و روز هشتم علماء و وکلاء رفتند پیش شاه صحبت‌های زیادی شده بعد از آن شاه رفتند بتلگرافخانه و با اغلب نقاط تلگرافاتی شد، خاصه بدتبریز و روانه بودن سرباز بسرحد بزحمت زیاد. جهت صلح را پیدا کردیم و آن این است که سفیر روس تغییر پلتیک داده و شاه را از حمایت مأیوس کند.

مشغول استنطاق قاتلین ارباب فریدون هستند و عجائبات بعضی‌ها را غیر از اشرار معروف در توپخانه گرفتند.

پنجشنبه ۱۸ ذی حجه ۱۳۲۵ = ۸ بهمن ۱۲۸۶ = ۲۳ ژانویه ۱۹۰۸ میلادی.
مقتدر نظام و سید کمال که از مشاهیر توپخانه‌اند و در خانه ظفر السلطنه متحصن بودند آوردند بدیوانخانه برای استنطاق و گفتگو، صنیع حضرت را نیز آوردند.

سه‌شنبه ۲۳ ذی‌حجه ۱۳۲۵ = ۱۳ بهمن ۱۲۸۶ = ۲۸ ژانویه ۱۹۰۸ میلادی.
احتشام السلطنه در مجلس علنی از آقا سید عبدالله بدگوئی کرده جمعی تصدیق او را کردند و جمعی دیگر بطور سختی و خشونت با او گفتگو کردند تا بعد چه شود.

چهارشنبه ۲۴ ذی‌حجه ۱۳۲۵ = ۱۴ بهمن ۱۲۸۶ = ۲۹ ژانویه ۱۹۰۸ میلادی.
روز بعد هشت تقصیر برای رئیس مجلس پیدا کرده کتباً و شفاهاً عزل ایشان را از ریاست خواستند ولی به بعضی ملاحظات گفتگو را ناقص گذاشتند و با آقا سید عبدالله صلح دادند و بر ریاست عجلتاً باقی ماند.

شنبه ۲۷ ذی‌حجه ۱۳۲۵ = ۱۷ بهمن ۱۲۸۶ = ۱ فوریه ۱۹۰۸ میلادی
میرزا عبدالله‌خان محقق‌الدوله بواسطه بعضی اشکالات مجلس اغتشاش دماغی برای ایشان پیدا شده رفته رفته در روز ۲۷ رولور را در دهان خود گذاشتند خالی کرد گویا بیخطر باشد. انجمن‌ها اقدامات مجدانه در خصوص مجازات اشرار مینمایند ولی هر روز عائق و مانعی جهت آنها احداث مینمایند.

دوشنبه ۲۹ ذی‌حجه ۱۳۲۵ = ۱۹ بهمن ۱۲۸۶ = ۳ فوریه ۱۹۰۸ میلادی
باصرار انجمنها و دستخط حکمی علماء، مقتدر نظام و صنایع حضرت وسیله کمال و نایب اسمعیل‌خان در عدلیه چوب زده فرستادند بکلات بمدت ده سال.

پژوهشگاه علوم انسانی و مطالعات فرهنگی
پرتال جامع علوم انسانی
نام نیک

رفتند و یادگار از ایشان جز آن نماند
جز نام نیک از پس نوشیروان نماند

،؟

آن خسروان که نام نکو کسب کرده‌اند
نوشیروان اگر چه فراوانش گنج بود